

Delårsbokslut socialnämnd

2025-01-01 - 2025-08-31

Kommentar [EF1]: Generellt så behöver vi säkerställa: Rubriker, typsnitt, storlek och att vi har samma ordningsföljd på verksamhetsområdena.

Översikt över verksamhetens utveckling

Demografisk utveckling

Den demografiska utvecklingen i Askersunds kommun präglas av en fortsatt ökning av antalet äldre invånare, i linje med den nationella trenden. Trots detta har volymerna inom vård- och omsorgsverksamheterna inte påtagligt påverkats under delår 2025. Tvärtom har en viss minskning skett både av antalet personer med hemtjänst och av de som har plats i särskilt boende (SÄBO).

Denna utveckling kan främst ses som en stabilisering snarare än en ökning av behov och förklaras sannolikt av flera samverkande faktorer. Många äldre lever friskare och mer självständiga liv längre upp i åldrarna, samtidigt som kommunens myndighetsutövning bidrar till en väl avvägd biståndsbedömning, där beslut om särskilt boende fattas först när behovet är tydligt motiverat. Sammantaget innebär detta att efterfrågan på vård- och omsorgsinsatser under delåret inte har ökat i samma takt som den demografiska förändringen skulle kunna förväntas.

Statistik kopplat till funktionsstöd är komplex och svår att tolka, vilket gör planering av framtida behov utmanande. Även om behovet av platser i gruppboendestäder nationellt börjar avta, visar utvecklingen i Askersunds kommun att behovet av daglig verksamhet och sysselsättning istället ökar. Inom funktionsstöd kvarstår ett stort behov av att byta lokaler för daglig verksamhet samt att rusta upp befintliga gruppboendestäder. Under året har fler ansökningar inkommit gällande daglig verksamhet och sysselsättning, vilket tyder på ett växande behov av att möta nya målgrupper med mer anpassade arbetsplatser än vad kommunen i dagsläget kan erbjuda. Den demografiska utvecklingen, med en mer diversifierad målgrupp, förstärker ytterligare behovet av att utveckla verksamheten och skapa lokaler som både är ändamålsenliga och flexibla. För att långsiktigt kunna möta dessa behov är investeringar i nya lokaler och upprustning av befintliga boenden helt nödvändiga. Detta är avgörande för att säkerställa både kvaliteten i insatserna och kommunens förmåga att erbjuda trygga, attraktiva och ändamålsenliga arbetsplatser för brukare med olika behov.

Budget i balans

Arbetet med att nå en budget i balans har fortsatt under året inom socialförvaltningen. Ett aktivt fokus har lagts på kostnad per brukare, där både uppföljning och analys har genomförts. Detta har resulterat i en tydligare riktning för förvaltningen, där motiverade respektive omotiverade kostnader identifierats för vidare granskning och åtgärd. Sedan några månader tillbaka följs vård- och omsorgsområdet upp månatligen på nämndnivå, vilket stärker den ekonomiska styrningen och skapar bättre förutsättningar för tidiga insatser. I verksamheterna har ett antal åtgärder redan genomförts för att minska kostnader, men för vissa områden dröjer det innan effekterna blir synliga i utfallet. Det systematiska arbetet ger dock en stabil grund för att successivt närma sig en ekonomi i balans. Under årets två första kvartal har verksamheten IFO samtidigt haft ett högt inflöde av ärenden inom både barn- och vuxenområdet. Under 2025 har tolv barn placerats, vilket är en tydlig ökning jämfört med 2024 då inga placeringar genomfördes. Även inom vuxenenheten har antalet placeringar ökat i förhållande till föregående år. Eftersom placeringskostnader inte ingår i verksamhetens budget har detta lett till betydande kostnadsavvikelser inom både barn- och vuxenenheten, vilket ytterligare påverkar förvaltningens ekonomiska läge.

Samverkan

Den nya socialtjänstlagen trädde i kraft den 1 juli 2025 och arbetet med att förbereda organisationen för förändringarna inleddes redan under tidig vår. Lagen innebär nya förutsättningar och påverkar samtliga förvaltningar, vilket i sin tur ställer större krav på samverkan över organisatoriska gränser. Som ett led i detta har ett skolsocialt team startats upp i nära samverkan med Barn- och utbildningsförvaltningen. Teamet utgör en viktig del i kommunens arbete med tidiga och förebyggande insatser för barn och unga, där helhetssyn och samarbete mellan olika professioner är avgörande för att nå framgång. Den ökade betoningen på samverkan är central i den nya lagstiftningen och stärker kommunens möjligheter att ge rätt stöd i rätt tid, samtidigt som den bidrar till en mer samlad och effektiv användning av resurser.

Verksamhetsstatistik

Följande verksamhetsstatistik rapporteras vidare till kommunens övergripande årsredovisning:

Socialnämnden:

	2025	2024	2023
Antal med hemtjänst	446	456	446
Beviljade timmar hemtjänst i oktober	-	95 077*	90 782
Antal i särskilt boende	104	112	112
Inst. placeringar dygn	807	760	709
Familjehem dygn	7 818*	4 590	6 042
Antal hushåll ekonomiskt bistånd	100	134	124
Antal hushåll med ekonomiskt bistånd 18-25 år mer än 3 mån	8	7	15

*Planerade timmar

*inkl EKB

	2025	2024	2023
Antal i gruppboende	29	29	30
Antal med pers. ass.	20*	20	23

*Förändrad statistik avser nu totala antalet mottagare av LSS/SFB.

Händelser av väsentlig betydelse

Hemtjänsten

Inför 2025 har en ny resursfördelningsmodell för hemtjänsten tagits fram, vilken testas under året. Modellen syftar till att bättre fördela resurser utifrån brukarnas behov samt skapa en mer rättvis och hållbar bemanning. I januari infördes även ett nytt arbetssätt för resursplaneringen med målsättningen att säkra insatsernas kvalitet, längd och uppföljning, samt att stärka samarbetet inom hemtjänstgrupperna.

Trots dessa satsningar har hemtjänsten haft en ansträngd ekonomisk situation under året, vilket föranlett flera åtgärder i syfte att nå en budget i balans. Socialnämnden har månatligen fått rapporter om bland annat antal brukare, planerad och utförd tid, delegerade hälso- och sjukvårdstimmar, dubbelbemanning, larm, sjukfrånvaro och vidtagna åtgärder. Bland de genomförda insatserna märks minskning av antalet chefstjänster, omdisponering av arbetsuppgifter för att jämna ut belastningen, samt avyttring av två bilar.

Parallellt pågår förberedelser inför implementeringen av den nya socialtjänstlagen och införandet av digital hemtjänst under hösten 2025. Digital hemtjänst innebär att vissa tjänster och tillsyn kan utföras digitalt, exempelvis via trygghetskameror eller videosamtal, vilket både stärker tillgängligheten för brukarna och frigör resurser.

Särskilt boende

Under våren har kön till särskilt boende minskat, vilket resulterat i tomma lägenheter på Smedsgården. Ett anpassningsarbete pågår där olika alternativ kartläggs och bemanningen successivt justerats utifrån de nya förutsättningarna. Utvecklingen speglar en trend där fler äldre väljer att bo kvar längre i ordinärt boende och är friskare längre.

Samtidigt har antalet avlidna brukare ökat markant. Under helåren 2023 och 2024 avled 53 brukare per år, medan motsvarande siffra redan under årets åtta första månader 2025 uppgår till 53. Detta indikerar att de som flyttar in på särskilt boende i allt större utsträckning är svårt sjuka vid inflyttning.

Efterfrågan på korttidsplatser vid Syrenen har minskat något, medan beslut om avlastningsplatser ökat till 19. För att stärka ledning och styrning på Smedsgården anställdes en fjärde chef i februari 2025 med särskilt ansvar för nattpersonal. Gruppledarnas förstärkta roll har gett effekt, och en kvalitetsgranskning har inletts. Satsningar på Stjärnmärkt, BPSD-utbildning samt kompetensutveckling inom basal omvårdnad och bemötande har fortsatt under året.

Hälso- och sjukvårdsenheten (HSE)

Inför 2025 delades HSE i två delar: en chef ansvarar för arbetsterapeuterna och förbereder införandet av ett nytt journalsystem, medan den andra chefstjänsten ansvarar för sjuksköterskeverksamheten inom hemtjänst, särskilt boende och funktionsstöd. Under våren rekryterades en ny chef till sjuksköterskeorganisationen, men efter en kort tid krävdes en ny rekrytering. Denna personalomsättning påverkade verksamheten, särskilt i samband med semesterplaneringen.

En av sjuksköterskorna har samtidigt ett uppdrag som akademisk klinisk adjunkt (AKA) i samverkan med Örebro kommun, vilket stärker kopplingen mellan verksamheten och universitetet. Förberedelserna inför bytet till nytt journalsystem har intensifierats och systemet ska införas under hösten 2025. Sjukfrånvaron inom sjuksköterskegruppen är fortsatt låg, medan arbetsterapeutgruppen haft flera sjukskrivningar under sensvåren, vilket bidrog till en ansträngd sommar. Åtgärder har vidtagits för att skapa stabilare förutsättningar inför hösten.

Individ- och familjeomsorg (IFO)

En organisationsöversyn har genomförts för att stärka arbetsledningen i det dagliga arbetet. Från och med 25 augusti 2025 finns tre 1:e socialsekreterare, vilket förbättrar förutsättningarna för ledning och stöd till medarbetarna.

Den nya socialtjänstlagen som trädde i kraft den 1 juli 2025 har medfört omfattande analys- och förberedelsearbete. Nya riktlinjer och delegationsordning har fastställts och en utvecklingsledare har anställts för att samordna omställningen. Lagen innebär ett skifte mot mer förebyggande och biståndslösa insatser, vilket ställer högre organisatoriska och ekonomiska krav men samtidigt skapar nya möjligheter för tidiga och effektiva arbetssätt.

Funktionsstöd

Inom funktionsstöd har två vakanta tjänster omvandlats till kombinationstjänster där medarbetarna arbetar både som stödassistenter och stödpedagoger. Syftet är att stärka kvaliteten i insatserna och utveckla metodarbetet. Som en följd av resultaten i brukarundersökningen hösten 2024 genomgår all personal kompetenshöjande insatser inom alternativ och kompletterande kommunikation (AKK).

Det finns samtidigt ett fortsatt stort behov av nya lokaler för daglig verksamhet samt upprustning av befintliga gruppboendestäder. Flera ansökningar om daglig verksamhet och sysselsättning har inkommit under våren, vilket pekar på ett växande behov av anpassade arbetsplatser för nya målgrupper. För närvarande finns en tom lägenhet i en gruppboendestad, men ingen aktuell inflyttning planerad då det inte finns någon i kö med beslut enligt 9:9 LSS.

Socialförvaltningens verksamheter 2025 präglas av både förändring och anpassning. Hemtjänst och särskilt boende har hanterat nya resursmodeller, ekonomiska utmaningar och förändrade behovsmönster där fler äldre lever friskare längre men där insatserna blir mer omfattande när behov väl uppstår.

Hälso- och sjukvårdsorganisationen har arbetat med omstruktureringar och förberedelser inför nytt journalsystem, samtidigt som personalomsättning skapat viss instabilitet.

IFO har ställts inför ökade krav genom den nya socialtjänstlagen, vilket både utmanar och möjliggör utveckling av mer förebyggande och tillgängliga insatser. Funktionsstöd visar på ett växande behov av anpassade arbetsplatser och kvalitetsutveckling i metodarbetet, samtidigt som lokalfrågan är fortsatt akut.

Sammantaget speglar utvecklingen ett skede av förändring där fokus ligger på att möta nya krav, hantera ekonomiska förutsättningar och säkerställa kvaliteten i omsorgen.

Väsentliga personalförhållanden

Socialförvaltningen har under året präglats av ett omfattande arbete med kompetensförsörjning, rekrytering och arbetsmiljö. Tillgången till rätt kompetens är avgörande för att kunna möta behoven hos en växande och mer komplex målgrupp, samtidigt som hög sjukfrånvaro och sårbar bemanning utgör en fortsatt utmaning.

Inom både hemtjänst och särskilt boende har sökunderlaget till underskötersketjänster förbättrats, vilket underlättat rekryteringsprocessen och bidragit till en stabilare bemanning. Rätt kompetens är avgörande för att kunna möta de behov som följer av att fler äldre har omfattande vårdbehov. Även inom hälso- och sjukvårdsenheten har det varit möjligt att rekrytera sjuksköterskor med relevant kompetens. Samtidigt har sjukfrånvaron fortsatt att ligga på en hög nivå, även om den minskat något jämfört med tidigare år. Semesterperioden var särskilt ansträngd, med höga sjuktal och stort uttag av övertid. På Smedsgården kvarstår utmaningar med långtidssjukskrivningar, där HR kopplats in för att stödja verksamheten. För att skapa bättre förutsättningar för nära ledarskap förstärktes enhetschefgruppen under våren, vilket bidragit till en jämnare fördelning av medarbetare per chef.

Förvaltningen har fortsatt att satsa på arbetsmiljöarbetet. En organisatorisk och psykosocial enkät har genomförts i samtliga arbetsgrupper under våren, med resultat som återkopplats både i grupperna och i samverkans forum för vidare dialog och beslut om åtgärder. Inför sommaren stärkte planeringsenheten rekryteringsarbetet, vilket resulterade i att totalt 159 vikarier anställdes inom särskilt boende, hemtjänst och funktionsstöd. Trots detta kvarstår utmaningar med frånvaro och övertid, särskilt under sommaren, vilket påverkar både arbetsmiljö och kontinuitet.

Inom individ- och familjeomsorgen (IFO) har rekryteringsarbetet varit omfattande under året. Nio medarbetare har anställts inom vuxenområdet och fyra inom barnområdet. Rekryteringarna har stärkt bemanningen, men den låga grundbemanningen i kombination med höga kompetenskrav gör verksamheten fortsatt sårbar. Vid frånvaro eller rekryteringsglapp har konsulttjänster använts som en tillfällig lösning. Behörighetskraven för utrednings- och bedömningsarbete inom socialtjänsten är fortsatt en utmaning, vilket ställer krav på långsiktiga strategier för att säkerställa stabilitet och kontinuitet.

Inom funktionsstöd kvarstår svårigheter att rekrytera stödassistenter och stödpedagoger. Utmaningen är delvis nationell, men i Askersund förstärks den av den begränsade kollektivtrafiken, vilket försvårar rekrytering av personer utan körkort. Även här har långtidssjukfrånvaro varit en betydande utmaning, och HR har haft en central roll i arbetet med sjukfrånvaroärenden. Kompetensförsörjning är den mest avgörande framtidsfrågan för funktionsstöd, inte minst utifrån de krav som följer av den nya socialtjänstlagen. För att stärka kvaliteten och kompetensen i det dagliga arbetet har flera satsningar genomförts under året. Samtliga medarbetare har genomgått Yrkesresan, ett nationellt utbildnings- och utvecklingsprogram för socialtjänsten, samt utbildning inom alternativ och kompletterande kommunikation (AKK).

Socialförvaltningen har tagit viktiga steg i rekrytering och kompetensutveckling, men de långsiktiga utmaningarna kvarstår. För att möta ökade behov och nya lagkrav krävs fortsatt strategiskt arbete med personalförsörjning, arbetsmiljö och ledarskap för att skapa en långsiktigt hållbar organisation.

Mål och uppdrag

Mål som återfinns i Kommunfullmäktiges mål och budget 2025 med plan 2026–2028 ska följas upp.

I de fall nämnden har fastställt rapporteringsmått/indikatorer som metod för att mäta måluppfyllelse ska dessa avrapporteras. I annat fall beskrivs graden av måluppfyllelse i löpande text.

Målområde 1: En av Sveriges bästa välfärdskommuner

Inledning:

Askersunds kommun har satt ett ambitiöst mål – att bli en av Sveriges bästa välfärdskommuner. Detta innebär att kommunen ska leverera högkvalitativa tjänster till våra invånare och samtidigt använda resurserna på ett ansvarsfullt sätt. Målet grundar sig i en ambition om att invånarna ska känna sig nöjda och trygga med kommunens insatser inom centrala välfärdsområden som skola, vård och omsorg samt underhåll av den offentliga miljön. För att nå detta mål har vi valt att fokusera på invånarnas upplevelser och nöjdhet, som kommer att vara avgörande för att mäta framgången.

Effektivitet i välfärden innebär här inte bara att leverera bra tjänster, utan också att göra det på ett sätt som är ekonomiskt hållbart och attraktivt för kommunens medarbetare. Kommunen ser ett direkt samband mellan nöjda invånare och en välfungerande organisation som kan anpassa sig till förändrade behov och förutsättningar. Detta kräver en kombination av stark ledning, engagemang från personalen och en nära dialog med invånarna för att kontinuerligt följa upp hur deras behov och förväntningar utvecklas. Samtidigt som kommunen fokuserar på att leverera välfärd av hög kvalitet, har vi också en tydlig ambition att upprätthålla och förbättra den offentliga miljön. Skötseln av kommunens vägar, parker, och offentliga platser är en central del av arbetet för att skapa en attraktiv och hållbar livsmiljö för alla.

Kommunfullmäktiges strategiska mål:

- Askersunds kommun ska 2030 tillhöra de 25 % av landets kommuner där invånarna har störst uppskattning för vår samlade skolverksamhet.

- Askersunds kommun ska 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner där invånarna värderar vår samlade vård- och omsorgsverksamhet högst.
- Askersunds kommun år 2030 ska tillhöra de 25 % av landets kommuner med högst invånartillfredsställelse inom vårt samlade underhåll av vår offentliga miljö.

	Nämndmål - Upplevelsen av kvalitet inom socialnämndens områden ska öka	Målprecisering	Måluppfyllelse delår	Måluppfyllelse trend
1	Andel personer på särskilt boende som upplever att personalen alltid/oftast tar hänsyn till brukarens önskemål om hur hjälpen ska utföras.	Socialstyrelsen – procent, årligen	Mål 75%	
2	Andel personer på särskilt boende som är nöjd/mycket nöjd med de sociala aktiviteter som erbjuds på sitt boende.	Socialstyrelsen – procent, årligen	Mål 56%	
3	Andel personer med hemtjänst som upplever att personalen tar hänsyn till brukarens åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras.	Socialstyrelsen – procent, årligen	Mål 85%	
4	Andel personer som upplever att de har möjligheten att påverka tiderna för insatserna. (<i>Hemtjänst</i>)	Socialstyrelsen – procent, årligen	Mål 55%	
5	Antalet personal som en hemtjänstmottagare möter ska minska.	Kommunens kvalitets i korthet, KKIK – antal , årligen	Mål 15 st	
6	Andel brukare som trivs på sin dagliga verksamhet utifrån LSS.	Brukarundersökning SKR – procent, årligen	Mål 90%	

7	Andel brukare inom daglig verksamhet LSS som får bestämma om saker som är viktiga.	Brukarundersökning SKR – procent, årligen	Mål 65%	
8	Andel brukare som känner sig trygga med personalen hemma i sin gruppbostad.	Brukarundersökning SKR – procent, årligen	Mål 65%	
	Nämndmål - Upplevelsen av delaktighet och självbestämmande	Målprecisering	Måluppfyllelse delår	Måluppfyllelse trend
9	Andel individer med aktuell genomförandeplan.	Verksamhetssystem- procent, halvår	73,87% uppges ha en aktuell genomförandeplan. Mål 93%	
10	Andelen genomförandeplaner där det framgår om brukaren eller utsedd företrädare varit delaktig i upprättande av genomförandeplanen och har en namngiven kontaktperson som är känd.	Verksamhetssystem – stickprov i procent, halvår	64,07%, mål är 100%	
	Nämndmål - Tillgodose den enskildes behov av trygghet vid hemgång från slutenvård	Målprecisering	Måluppfyllelse delår	Måluppfyllelse trend
	Antal verkställda beslut med trygghemgång.	Lifecare – antal, årligen	100 st	
	Andelen nöjda/mycket nöjda med insatsen trygg hemgång.	Enkät- procent, årligen	80%	
	Antal återinläggningar vid insatsen trygg hemgång till slutenvården inom 14 dagar.	Verksamhetssystem-antal, årligen	10 st	

	Nämndmål - Alla som kan ska vara i arbete eller utbildning	Målprecisering	Måluppfyllelse delår	Måluppfyllelse trend
	Antal individer som är under 25 år och erhållit försörjningsstöd längre än 3 månader, ska minska.	Verksamhetssystem – Antal, halvårsvis	Utfall, 8 st mål 10 st.	
	Nämndmål - Digitalt först	Målprecisering	Måluppfyllelse delår	Måluppfyllelse trend
	Antalet planerade insatser som innefattar välfärdsteknik ska öka	Verksamhetssystem – Antal, halvårsvis	6 st mål 20	
	Nämndmål - Det är enkelt för medborgarna att ansöka om insatser	Målprecisering	Måluppfyllelse delår	Måluppfyllelse trend
	Antal beslut genom biståndsbedömning ska öka	Verksamhetssystem-Antal, halvårsvis	12st mål 80st	
	Nämndmål - Det är enkelt att komma i kontakt med individ och familjeomsorg, IFO	Målprecisering	Måluppfyllelse delår	Måluppfyllelse trend
	Antalet e-tjänster som lanserats på kommunen hemsida ska öka	Antal, årligen	15 st	
	Nämndmål - Verksamheterna arbetar förebyggande och systematiskt med patientsäkerhet	Målprecisering	Måluppfyllelse delår	Måluppfyllelse trend
	Personer som fått riskbedömning i Senior alert	Data från kvalitetsregister, data från Lifecare SP, årligen	75%	
	Personer som har en registrering med bemötandeplan i BPSD* registret	Data från kvalitetsregister, data från Lifecare SP, årligen	75%	

Analys:

Andelen individer med en aktuell genomförandeplan uppgår till 73,9 procent, vilket är en tydlig avvikelse från målet på 93 procent. Även när det gäller delaktighet i upprättandet av planerna ligger måluppfyllelsen på 64,1 procent jämfört med målet på 100 procent. Avvikelse förklaras delvis av hög arbetsbelastning och personalomsättning, men även av brister i systematik och rutiner. Genomförandeplaner upprättas inte eller följs upp i tid, delaktighet från brukaren saknas i alltför hög omfattning, och dokumentationen är ofta otillräcklig. I vissa fall saknas planerna helt. Detta leder till bristande likvärdighet och ökad risk för att enskilda brukares behov inte tillgodoses på ett systematiskt sätt. Genomförandeplanen och den tillhörande dokumentationen är inte enbart ett arbetsverktyg utan även en central del i att säkra rättssäkerheten för den enskilde. Planen utgör underlag för att insatser ges utifrån beslut och individuella behov samt att dessa kan följas upp på ett rättvist och transparent sätt. När genomförandeplaner saknas eller inte är aktuella ökar risken för att brukare inte får det stöd de har rätt till, vilket kan leda till bristande kvalitet och minskat förtroende för verksamheten. Mot bakgrund av detta kommer arbetet med genomförandeplaner och dokumentation behöva vara ett prioriterat utvecklingsområde under 2025 och 2026. Det handlar både om att säkerställa att samtliga brukare har en aktuell plan och att stärka brukarnas delaktighet i processen. För att lyckas krävs förstärkta rutiner, tydligare uppföljning, ökad lednings närvaro samt kompetensutveckling av personalen. Pågående satsningar, såsom utbildning i alternativ och kompletterande kommunikation (AKK), Stjärnmärkt och BPSD, är viktiga delar i detta arbete eftersom de stärker både kvaliteten i dokumentationen och brukarnas möjlighet att vara delaktiga i utformningen av sin vård och omsorg. Som en del i att förstärka styrning och systematik har MAS och utvecklingsledare en aktiv roll i OLG tillsammans med enhetscheferna. Genom detta forum lyfts avvikelser och brister i dokumentationen kontinuerligt, vilket skapar en struktur för analys, lärande och konkreta åtgärder. På så sätt kan arbetet bedrivas mer samordnat och långsiktigt, med fokus på att successivt öka måluppfyllelsen och samtidigt stärka rättssäkerheten och kvaliteten i verksamheten.

Målet om ökade planerade insatser som innefattar välfärdsteknik har inte uppnåtts under året. En viktig förklaring är att trygghetslarm i stor utsträckning ersätter tidigare tillsynsbesök, vilket innebär att väldigt få brukare har beslut som omfattar denna typ av tekniska lösningar. GPS-klockor utgör ytterligare en utmaning, eftersom dessa kräver samtycke från brukaren och ofta betraktas som både skydds- och begränsningsåtgärder. Detta begränsar möjligheten att använda tekniken brett och påverkar direkt måluppfyllelsen. För att nå målet framåt krävs därför fortsatt arbete med information, användarstöd och bedömning av vilka lösningar som kan implementeras på ett etiskt och säkert sätt för brukarna.

Målet om förenklad biståndsbedömning behöver ses över. Även om antalet beslut som registrerats inom denna kategori ligger långt ifrån den uppsatta målnivån, är det viktigt att notera att ingen invånare som inkommit med ansökan om förenklad biståndsbedömning har nekats insats. Det låga antalet förklaras främst av att många ansökningar även har omfattat andra behov som kräver en fullständig biståndsbedömning. I dessa fall har det därför inte varit möjligt att registrera insatsen som förenklad, trots att den sökande fått det stöd som efterfrågats.

Målområde 2: En av Sveriges mest företagsvänliga kommuner

Inledning:

Askersunds kommun har som målsättning att bli en av Sveriges ledande kommuner när det gäller att skapa ett starkt och framgångsrikt näringsliv. Med ett tydligt fokus på att främja företagande och skapa ett positivt företagsklimat, siktar kommunen på att bygga upp ett nära samarbete med lokala företag och vara en attraktiv plats för entreprenörer. Detta uppnås genom att förbättra relationen och dialogen mellan kommunen och näringslivet.

Att vara en företagsvänlig kommun innebär inte bara att erbjuda goda förutsättningar för företag att etablera sig och växa, utan också att upprätthålla en hög standard när det gäller kommunens service till näringslivet. Kommunens myndighetsutövning – tillståndshandling, tillsyn och rådgivning – spelar en central roll i att skapa ett smidigt och rättssäkert företagsklimat där tydliga spelregler råder. Genom att säkerställa en effektiv och transparent process strävar kommunen efter att skapa förtroende hos det lokala näringslivet, vilket i sin tur bidrar till ett gynnsamt företagsklimat. Askersunds ambition är att kontinuerligt följa upp företagets upplevelser av kommunens myndighetsutövning och vidta åtgärder där förbättringar kan göras.

Vidare handlar kommunens ambition om att stärka företagsklimatet som helhet, där både stora och små företag känner sig hörda, stöttade och uppmuntrade till tillväxt. Genom en kombination av aktiv dialog med näringslivet och målmedvetet arbete för att förbättra infrastrukturen och tillgången till tjänster, siktar Askersund på att vara en attraktiv plats för företagande. Kommunen kommer att noggrant följa utvecklingen av viktiga faktorer såsom antalet nya företag, arbetsställen och andra mått som visar hur väl företagsklimatet fungerar. Genom ett starkt fokus på att förbättra förutsättningarna för näringslivet skapar Askersunds kommun en grund för långsiktig tillväxt och välbefinnande, vilket gör oss till en av Sveriges mest företagsvänliga kommuner.

Kommunfullmäktiges strategiska mål:

- Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner som lokala näringslivet värderar högst när det gäller företagsklimat.
- Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner där lokala näringslivet har högst förtroende för vår myndighetsutövning gentemot företag.

Målområde har ej varit aktuellt i socialförvaltningens verksamhetsplan 2025.

Målområde 3: En av Sveriges mest attraktiva kommuner

Inledning:

Askersunds kommun strävar efter att bli en av Sveriges mest attraktiva kommuner, där människor inte bara trivs och stannar kvar utan också aktivt väljer att flytta till. Målet är att skapa en kommun där livskvaliteten är hög, där det finns en stark gemenskap och där invånarna upplever att kommunen sköter vår verksamhet på ett bra sätt.

Attraktiviteten i en kommun mäts inte enbart i fysiska faktorer som vacker natur eller god infrastruktur, utan också i invånarnas upplevelser omkring sin vardag. Det handlar om hur väl vi lyckas skapa en plats där människor vill leva, arbeta och utvecklas. Askersund fokuserar därför på att förbättra boendemiljön, utveckla kultur- och fritidsmöjligheter och tillgängliggöra detta för alla åldrar med särskilt fokus på människors mötesplatser, fysisk aktivitet och kulturell utveckling. Kommunen säkerställer även en hög kvalitet i den kommunala servicen.

Kommunen arbetar aktivt med att identifiera vad som skapar trivsel och livskvalitet för olika grupper av invånare, från barnfamiljer till äldre. Genom att vara lyhörd för invånarnas synpunkter och politiska prioriteringar kan Askersund anpassa sina insatser och projekt för att skapa ett tryggt och inkluderande samhälle. Strategiska satsningar på exempelvis bostadsutveckling och tillgång till god kommunal service, kulturutbud, trygghet kommer att spela en central roll i att locka både nya invånare och företag till kommunen. Uppföljning av befolkningsutvecklingen och andra nyckelmått blir viktiga verktyg för att säkerställa att kommunen fortsätter att utvecklas som en attraktiv plats att bo, leva och verka i.

Genom att kombinera en engagerad politisk ledning med starka samhällsinsatser vill Askersunds kommun inte bara behålla sina invånare, utan också locka nya att slå sig ner i vår attraktiva kommun. Målet är att skapa en långsiktig attraktivitet som gör

Kommunfullmäktiges strategiska mål:

- Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner där invånarna har störst uppskattning för vår boendemiljö och kommunens skötsel av våra verksamheter.
- Askersunds kommun ska år 2030 tillhöra de 25 % av landets kommuner där invånarna känner sig tryggast och har störst möjligheter att ta del av ett varierat kultur-, idrotts- och friluftsliv.

Målområde har ej varit aktuellt i socialförvaltningens verksamhetsplan 2025.

Målområde 4: Finansiella mål

Inledning:

I Askersunds kommun, precis som i övriga kommuner och regioner, styrs den ekonomiska förvaltningen av kommunallagen och lagen om kommunal bokföring och redovisning. Dessa lagar syftar till att uppnå god ekonomisk hushållning, ett viktigt begrepp som ska genomsyra kommunens budgetarbete och långsiktiga ekonomiska planering. Lagstiftningen är huvudsakligen utformad som en ramlag med få detaljregler, vilket ger utrymme för lokala anpassningar men samtidigt kräver en skärpt och tydlig ekonomistyrning.

Kommunfullmäktiges strategiska mål:

- Askersunds kommun ska ha en resultatnivå som motsvarar god ekonomisk hushållning.
- Askersunds kommun ska ha en självfinansieringsgrad av investeringar som motsvarar god ekonomisk hushållning.

Målområde har ej varit aktuellt i socialförvaltningens verksamhetsplan 2025.

Målområde 5: Organisatoriska mål

Inledning:

De organisatoriska målen spelar en central roll i Askersunds kommuns arbete för att skapa en arbetsplats där både effektivitet och trivsel står i fokus. Genom att riktiga insatser mot hur resurser organiseras och hur arbetsmiljön utvecklas, läggs grunden för att bygga en stark och hållbar organisation. Dessa mål handlar inte bara om att optimera processer och strukturer, utan också om att forma en arbetskultur som främjar innovation, digitalisering, samarbete och engagemang. Medarbetarnas välbefinnande och kompetensutveckling står i centrum för att säkerställa att kommunen kan möta både nuvarande och framtida utmaningar på ett hållbart och framgångsrikt sätt.

Askersunds kommun strävar efter att vara en attraktiv arbetsgivare genom att investera i sina medarbetare och främja en kultur av delaktighet och ansvar. Särskilt fokus läggs på att attrahera, behålla och utveckla kompetenta medarbetare, samt att kontinuerligt förbättra arbetsmiljön. I kombination med att digitalisering och innovation får en framträdande plats i utvecklingen av arbetsprocesser, skapas en dynamisk arbetsplats där medarbetare kan växa, och där effektiviteten höjs till förmån för både kommunen som arbetsgivare och våra invånare.

Inom målområdet organisatoriska mål är även förtroendet för kommunens verksamhet i form av politikernas ansvarstagande, processernas transparens och politikernas och tjänstepersoners bemötande av omvärlden centrala för att nå bra resultat i kommunens arbete med en god service till sina invånare.

Kommunfullmäktiges strategiska mål:

- Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner som våra medarbetare värderar högst avseende hållbart medarbetarengagemang (HME).
- Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner där invånarna har störst förtroende för kommunens verksamhet.
- Askersunds kommun ska år 2030 tillhöra de 25 % av landets kommuner där invånarna upplever det mest positiva bemötandet från tjänstepersoner och politiker.

	Nämndmål - Socialnämnden uppfattas som en attraktiv arbetsgivare	Målprecisering	Måluppfyllelse delår	Måluppfyllelse trend
1	HME-index	Medarbetarundersökning - Indexvärde, årligen	80%	
2	Nämndmål - Bra arbetsmiljö och ett gott arbetsklimat bidrar till en lägre sjukfrånvaro	Målprecisering	Måluppfyllelse delår	Måluppfyllelse trend
3	Långtidssjukfrånvaro	Verksamhetssystem – Procent, halvårsvis	3,43%, mål är 3,5%, därav uppfyllt.	
	Kortidssjukfrånvaro	Verksamhetssystem – Procent, halvårsvis	Utfallet för delåret är 7,04%, varav målet är satt till 6,0%, vi ser också en viss ökning från föregående år.	
	Nämndmål - Kompetensutveckling inom välfärdsteknik	Målprecisering	Måluppfyllelse delår	Måluppfyllelse trend
	Utbildning av personal inom välfärdsteknik, AI och etik	Utbildning av personal- Antal, årsvis	100%	

Analys:

När det gäller sjukfrånvaron är målet för långtidssjukfrånvaro uppnått, då utfallet är 3,43 procent mot målet 3,5 procent. Även om resultatet är positivt kräver långtidssjukfrånvaro fortsatt omfattande insatser både från enhetschef och HR, eftersom processerna kring rehabilitering och arbetsförmågebedömning ofta är tidskrävande och komplexa. Långtidssjukfrånvaro medför heller inte i samma utsträckning ökade kostnader, då ersättningsansvaret ofta övergår till Försäkringskassan.

Korttidssjukfrånvaron däremot innebär en mer direkt belastning på verksamheten och driver behov av övertid, vikarier och omfördelning av resurser. Med ett utfall på 7,04 procent jämfört med målet på 6,0 procent behöver korttidssjukfrånvaron därför fortsatt prioriteras.

Arbetet med att minska sjukfrånvaron har dock mött flera utmaningar. Samarbetet med företagshälsovården har visat sig problematiskt då tillgängligheten och effekten inte alltid motsvarat verksamhetens behov. Även införandet av första dagsintyg har inte gett den önskade effekten, utan i vissa fall snarare skapat ytterligare administrativ belastning. Detta pekar på behovet av att utveckla och hitta nya verktyg för ett mer förebyggande och långsiktigt hållbart arbetsmiljöarbete.

Pågående åtgärder med organisatoriska förändringar, förstärkt ledning och HR-stöd är viktiga inslag i arbetet framåt. HME-index för 2025 är ännu inte sammanställt, men kommer att ge värdefull vägledning för att bedöma medarbetarnas engagemang och trivsel. Resultatet blir centralt för det fortsatta arbetet med att utveckla kommunen som arbetsgivare.

Delårsresultat och prognos

(tkr)	Utfall 25-08-31	Helårs- prognos 2025	Budget 2025	Budget- avvikelse
Intäkter	40 476	56 525	44 555	11 970
Kostnader	-264 493	-391 261	-369 591	- 21 670
<i>varav personalkostnader</i>	<i>-189 245</i>	<i>-283 621</i>	<i>-266 840</i>	<i>- 16 781</i>
<i>varav kapitalkostnader</i>	<i>-1 472</i>	<i>-2 189</i>	<i>-2 189</i>	<i>0</i>
Resultat	-224 017	-334 736	-325 036	- 9 700

Socialförvaltningen visar per sista augusti ett ekonomiskt underskott om -7,1 mnkr. I jämförelse med delåret 2024 har förvaltningen lägre intäkter med 0,8 mnkr vilket främst beror på lägre intäkter från Försäkringskassan inom personlig assistans då ett ärende upphörde under början på året.

Intäkterna per sista augusti är betydligt högre än budgeterat och avvikelsen uppgår till 10,8 mnkr. Avvikelsen på intäkterna beror främst på att verksamheten mottagit statsbidrag under året som inte finns i budget. De största bidragen är säkerställa en god vård och omsorg till äldre på 4,1 mnkr, äldreomsorgslyftet på 1,1 mnkr, förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst 1,1 mnkr samt god och nära vård 1,1 mnkr.

Utfallet på utbetalt försörjningsstöd ligger på en marginellt lägre nivå i jämförelse med samma period 2024. Posten genererar ett bättre utfall än budget då en förstärkning av budget gjordes inför 2025. Verksamheten har sett över rutinerna och arbetssättet under året vilket påverkat resultatet positivt.

Personalkostnaderna är per sista augusti 11,2 mnkr högre än budget och budgetavvikelsen har ökat i jämförelse med föregående år. Del av avvikelsen finansieras med statsbidrag från främst Socialstyrelsen. De höga personalkostnaderna beror till stor del på att verksamheterna har planerat med för hög

grundbemannning i förhållande till budget, utöver det tillkommer vikariekostnader vid frånvaro. I jämförelse med föregående år har kostnaderna för övertid minskat marginellt på totalen. Förvaltningen har minskat övertiden för ordinarie personal men ökat för timvikarier, främst under sommaren. Det är framför allt inom VoO som övertiden har upparbetats. Det är fortsatt svårt att få tag på rätt kompetens och yrkeskategorier, både för ordinarie och vikarier.

Under året har det fortsatt förkommit behov av inhyrd personal inom sjuksköterskeverksamheten och inom myndighetsutövning på IFO. All inhyrd personal inom sjuksköterskeverksamheten är avslutade från september. Utfallet per augusti uppgår totalt till 3,7 mnkr vilket är en ökning med 0,4 mnkr i jämförelse med föregående år.

Vidtagna åtgärder för att hålla driftbudgeten vid befarat underskott

Socialförvaltningen prognostiserar ett förväntat underskott och arbetar med att ta fram olika åtgärder för att minska underskottet. Följande åtgärder ska verkställas under året.

- Minska med en enhetschef inom vård och omsorg – förväntad kostnadsminskning under 2025 uppgår till 430 tkr. Verkställd under sommaren.
- Minska med administrativt stöd - förväntad kostnadsminskning under 2025 uppgår till 100 tkr. Verkställd under våren.
- Sänkning av timlön hos sjuksköterskor. Planeras att verkställas under hösten.
- Fortsätta arbeta med att anpassa och sänka grafen.
- Fortsätta arbetet med att sänka sjukfrånvaron.
- Kompetenshöjande insatser.
- Arbeta för att hitta egna familjehem och fortsätta följa upp placeringarna
- Öka medvetenheten kring det ekonomiska läget i förvaltningen för att höja medvetenheten kring vad respektive medarbetare kan göra för att bidra till ett minskat underskott.
- Öka förvaltningens delaktighet och arbetssätt för att förbättra förutsättningarna vid upphandling av nya varor och tjänster.

Driftredovisning 2025

Verksamhet	Utfall	Prognos	Budget	Avvikelse
10 Nämnd och styrelseverksamhet	553	872	872	0
51 Äldreomsorg/LSS	170 714	253 626	244 266	-9 360
55 Vård för vuxna med missbruksproblem	1 048	3 040	2 140	-900
56 Barn- och ungdomsvård	9 366	15 645	11 695	-3 950
57 Övr. insatser vuxna/Ekonomiskt bistånd	4 058	6 454	6 629	175
60 Flyktningmottagande	-103	-152	-152	0
92 Gemensamma verksamheter	38 381	55 251	59 586	4 335
Summa	224 017	334 736	325 036	-9 700
Redovisning verksamhet 51*				
Äldreomsorg	0	451	1 151	700
Hemtjänst i ordinärt boende ink natt	45 292	66 710	60 310	-6 400
Trygghetslarm	563	831	831	0
Korttidsboende / Korttidsvård	6 397	9 292	8 992	-300
Dagverksamhet, ordinärt boende	832	1 288	1 288	0
Särskilt boende/annat boende	54 512	80 402	80 602	200
Sjuksköterskeverksamhet	15 744	22 914	19 564	-3 350
Inkontinens, rehab, omvårdnad	4 369	6 513	6 513	0
Långvarig psykisk störning	3 592	5 367	5 997	630
Bostadsanpassningsbidrag	797	1 500	1 500	0
Boende enl. LSS för vuxna	20 538	30 538	28 738	-1 800
Boende enligt LSS för barn och unga	1 462	2 179	2 179	0
Personlig assistans enl. LSS/SFB	10 636	15 985	15 985	0
Daglig verksamhet enligt LSS	3 862	6 476	7 176	700
Ledsagare, kontaktpersoner	457	668	928	260
Korttidsvistelse	1 661	2 512	2 512	0
Summa	170 714	253 626	244 266	-9 360

Äldreomsorg

Innefattar budget avsatt för seniorfestival och betalningsansvar från regionen. Prognosen förutsätter att verksamheten inte kommer att belastas med betalningsansvar. Här finns även en planeringsreserv som delvis förväntas nyttjats för oförutsedda kostnader under hösten.

Hemtjänst inklusive nattpatrull.

Prognos på intäkter som förväntas bli högre än budgeterat (2,2 mnkr) avser bidraget Äldreomsorgslyftet från Socialstyrelsen, högre ersättning från Örebro Region för det nya gränssnittsavtalet (+600 tkr) samt avyttrat fordon. På kostnadssidan är det personalkostnader som genererar ett högre utfall än budget. Inför 2025 har grupperna fått budget utifrån en resursfördelningsmodell som testas av under året. Inom samtliga grupper har verksamheten planerat med fler årsarbetare än budget för att kunna möta upp behovet av brukartimmar. Övertiden uppgår till 0,5 mnkr vilket är en förbättring mot föregående år. Under sommaren ökade overtiden främst hos timvikarier vilket beror på att det var svårt att få tag på vikarier under sommaren när många gick på schema.

Korttidsboende

Prognosen förutsätter att verksamheten inte kommer få in samtliga intäkter för budgeterade måltider då den genomsnittliga beläggningen under året varit lägre än budgeterad nivå.

Verksamheten förväntas överskrida sin personalbudget vilket främst beror på högre vikariekostnader under sommaren i förhållande till avsatt budget. Under hösten kommer arbetet fortsätta med att justera grafen för att komma i budgeterad nivå.

Särskilt boende

Särskilt boende förväntas generera ett bättre resultat än budgeterat vid årets slut. Samtliga enheter inom smedsgården har ett högre utfall på personalkostnaderna än budgeterat, men de finansieras med statsbidrag. Flertalet medarbetare läser till undersköterska som finansieras via Äldreomsorgslyftet samtidigt som det pågår andra utbildningsinsatser i verksamheten som finansieras med bidraget. Under året har gruppleddare arbetat på enheterna för att förbättra den dagliga planeringen i vård och omsorgsarbete. Tjänsterna finansieras med bidraget säkerställa god vård och omsorg.

Under året har ett aktivt arbete pågått med att justera ned grafen och grundbemanningen i enlighet med tilldelad budget. Arbetet kommer att fortlöpa under hösten vilket förväntas generera lägre personalkostnader under kommande månader. Inom verksamheten har flertalet lägenheter stått tomma under året vilket påverkat personalkostnaderna positivt då behovet av personal minskat, både för vikarier och grundbemanningen. Intäkterna för hyra och insatser förväntas hålla budget

Övertid förekommer fortsatt frekvent men har minskat med ca 100 tkr i jämförelse med samma period föregående år. Under sommaren har overtiden ökat för timvikarier då det varit svårt att få tag på vikarier när många gick på schema.

Sjukfrånvaron är fortsatt hög och är ett prioriterat område. Den höga sjukfrånvaron genererar merkostnader i form av sjuklön och timavlönande.

Kundförluster uppgår till 199 tkr och är marginellt högre än föregående år. Verksamheten har tilldelats ett vite på 150 tkr för beslut som verkställdes för sent.

Sjuksköterskeverksamheten

Verksamheten har under året haft högre behov av personal än vad budgeten medger. Nya medarbetare har börjat under året inneburit merkostnader i samband med introduktion. Behov av konsultsköterskor fanns under sommaren för att lösa semestern och flertalet föräldralediga i sjuksköterskegruppen, vilket medfört höga kostnader. Samtliga konsultsköterskor är avslutade från september. Verksamheten har haft fortsatt höga kostnader för vikarier som använts för att täcka vakanser och frånvaro. Verksamheten har beviljats generellt bidrag för att utöka med sjuksköterskor inom särskilt boende på ca 0,9 mnkr. Verksamheten har även tilldelats statsbidrag som ska täcka kostnaderna för införande av nytt journalsystem som pågår under 2025 samt för att handleda medarbetare inom särskilt boende som en kompetenshöjande insats.

Inkontinenshjälpmedel kommer att överstiga budget med ca 0,1 mnkr. Det här är en post som påverkas av prisökningar i omvärlden som är svåra att påverka.

Rehabiliteringsverksamheten

Inom rehab har verksamheten tilldelats bidrag från Socialstyrelsen på 0,6 mnkr som avser finansierar en personalkostnad för ett projekt. Inom rehabiliteringen har verksamheten fler medarbetare anställda än budget, då man historiskt haft hög frånvaro. I år förväntas verksamheten upparbeta ett underskott på personalkostnaderna som finansieras med bidrag. Verksamheten säljer även tjänst till Regionen till självkostnadspris, samt tilldelats intäkter från statsbidrag som ska täcka personalkostnader för införandet av nytt journalsystem.

Verksamhet för personer med långvarig psykisk störning

Intäkterna förväntas överstiga budget då verksamheten bedriver städning på återvinningscentraler som finansieras av Sydnärkes kommunalförbund. Intäkterna går till aktiviteter för brukarna samt inköp av förbrukningsmaterial.

Under året har förvaltningen fortsatt arbetat med att se över behovet inom socialpsykiatri, både inom boendestöd och Svalan. Inom boendestöd är behovet av personal fortsatt lägre än budgeterat vilket påverkar prognosen positivt.

Boende enl. LSS för vuxna

Samtliga boenden överstiger sin personalbudget och har en planerad grundbemaning som är högre än budget. De största avvikelserna finns på Floragatan och Ekbacken. Den budgeterade grundbemaning för Floragatan är fortsatt låg i förhållande till vårdtyngden hos brukarna. Arbetat med att ser över grafen inom gruppboendestäder fortsätter under hösten.

Personlig assistans

Inom personlig assistans har det under året tillkommit ärenden som inte finns med i budget. Ett ärende som avslutats under året generar lägre intäkter från Försäkringskassan än tidigare år, men även minskade kostnader för externt utförande. Utfallet på personalkostnaderna förväntas bli bättre än budgeterat på grund av låg frånvaro och vikariebudget som inte har förbrukats för perioden. Under året har det tillkommit ärenden som saknas budget och som finansieras genom överskott på personalkostnader. Ett större ärende är fortsatt överklagat och bidrar till stor osäkerhet gällande prognosen. Under hösten kommer ett stort

ärende att tillkomma, men det är ännu oklart om det kommer bli ett SFB eller LSS beslut. Men det kommer påverka utfallet och prognosen på verksamheten framöver.

Daglig verksamhet

Överskott på intäkter som avser beviljat statsbidrag avseende habiliteringsersättning från Socialstyrelsen (310 tkr). Bidraget betalas ut till deltagare i sin helhet så kostnaderna överstiger budget med motsvarande belopp.

Överskott på personalkostnader på ekbackens dagliga verksamhet där det finns budget avsatt för vikarier men utfall saknas och eventuella vikariekostnader har belastat boendets verksamhet. Återbruket kommer också upparbeta ett bättre resultat än budget på personalkostnaderna där kostnad för vikarier vid frånvaro inte motsvarat samma budgeterad kostnad för ordinarie personal.

En extern placering avslutas under hösten och innebär en lägre kostnad än budgeterat. Placeringen verkställdes hösten 2023 och finns med i budget för helår 2025.

Gemensamma verksamheter

Inom verksamheten för övergripande socialförvaltningen förväntas intäkterna överstiga budget med ca 2,5 mnkr. Överskott på intäkter som avser bidrag från Socialstyrelsen samt God och Nära vård från regionen. Förvaltningen har mottagit bidrag som finansierar tjänster som tillställs under året (utvecklingsledare ny SoL och systemförvaltare). Bidraget har även täckt tjänster som pågått sedan tidigare år (digitaliseringsledare samt processledare Nära vård). Det medför att personalkostnaderna för den övergripande verksamheter är högre än tidigare års utfall och årets budget.

Inom den gemensamma verksamheten för IFO finns utfallet för enhetschefer och socialsekreterare. Verksamheten har beviljats bidrag och intäkterna förväntas bli ca 2,5 mnkr högre än budget. Intäkterna finansierar personalkostnader inom verksamheten. Köp av konsulttjänster för handläggning förväntas generera en avvikelse på närmare - 1,6 mnkr, behovet har uppstått vid vakanser i samband med rekrytering.

Inom den gemensamma verksamheten för äldreomsorgen förväntas intäkterna vara ca 1,5 mnkr högre än budget och avser bidrag från Socialstyrelsen. Intäkterna går i sin helhet till att finansiera personalkostnader. En cheftjänst vakanshålls från sommaren vilket kommer medföra en lägre kostnad för personal än budgeterat. Köp av konsulttjänster förväntas generera en avvikelse på närmare - 1,6 mnkr inom myndighetsutövning.

Inom den gemensamma verksamheten för funktionsstöd förväntas personalkostnaderna överstiga budget på grund av utbetald semester vid avslutad tjänst samt kostnad vid bredvid gång vid nyrekrytering.

Verksamhetsanalys driftbudget 2025, tkr

Verksamhetskod		Prognos 2025	Budget 2025	Nettoavvikelse mot budget
Nämnd och styrelseverksamhet	Intäkt	0	0	0
	Kostnad	-872	-872	
Lägre utfall på arvoden i samband med delårsbokslutet då budget är jämnt utfördelad över året. Under hösten kommer kostnaderna att öka och förväntas hålla helårsbudget.				

Äldreomsorg/LSS	Intäkt	45 353	36 403	-9 360
	Kostnad	-298 979	-280 669	
Överskott på intäkter som avser statsbidrag från främst Socialstyrelsen och Örebro Region. De största bidragen är äldreomsorgslyftet (2,5 mnkr), säkerställa god vård och omsorg (4,3 mnkr) samt habiliteringsersättning (0,3 mnkr). Nytt gränssnittsavtal (+0,6 tkr).				
Underskott på personalkostnader som beror på en högre grundbemaning än vad budget medger. Utfall på övertid där budget saknas, men lägre övertid i jämförelse med tidigare år. Fortsatt hög sjukfrånvaro inom äldreomsorg som genererar sjuklön och vikariekostnader. Underskott på driftskostnader för skyddsmaterial, brandskydd, reparationskostnader, vite med mera. Konsultsköterskor och höga vikariekostnader för att täcka vakanser samt sommaresemester inom SSK. Köp av tjänst för extern utförare inom SSK. Inom gruppboendestäder har samtliga boenden en högre grundbemaning än budgeterat, men av olika omfattning.				

Vård för vuxna med missbruksproblem	Intäkt	100	0	-900
	Kostnad	-3 140	-2 140	
Överskott för försäljning av plats inom öppenvården.				
Underskott på externa placeringar om de som är verkställda fortlöper året ut, finns osäkerhet i det. Flertalet placeringar har verkställts under sommaren. Underskott på hyra av digitalt behandlingshjälpmedel, previct.				

Barn- och ungdomsvård	Intäkt	846	346	-3 950
	Kostnad	-16 491	-12 041	
Överskott på intäkterna avser återsökt moms på externa placeringar samt statsbidrag från Socialstyrelsen.				
Underskott på grund av att högre kostnader för placeringar än i förhållande till budget. Flertalet placeringar inom HVB-vård som har en dyr dygnskostnad. Förväntat mindre överskott på externa familjehem. Prognos är högst osäker.				
Övr. insatser vuxna/Ekonomiskt bistånd	Intäkt	1 796	1 596	175
	Kostnad	-8 250	-8 225	
En förväntad negativ budgetavvikelse på hyror som förvaltningen hyr ut i andra hand, men förvaltningen har fått återbetalning från Försäkringskassan där budget saknas. På totalen förväntas högre intäkter än budgeterat.				
Högre utfall för Socialjouren är budgeterat.				
Flyktingmottagande	Intäkt	4 954	4 954	0
	Kostnad	-4 803	-4 803	
Överskott på intäkter gällande bidrag från Länsstyrelsen gällande integrationsprojekt samt hyror för lägenheter som hyrs i andra hand samt ersättning från Migrationsverket.				
Högre kostnader för hyror av lägenheter som hyrs ut i andra hand, finansieras med intäkter för debitering till.				

Gemensamma verksamheter	Intäkt	8 430	1 256	4 335
	Kostnad	-63 680	-60 841	
<p>Förvaltningen har beviljats bidrag från Socialstyrelsen. Bidragen finansierar personalkostnader som delvis finns i budget.</p> <p>Ökade personalkostnader för nya tjänster som finansieras med statsbidrag. Köp av konsulttjänster i samband med vakanser inom biståndshanläggning och inom IFO. Vakanshållning av cheftjänst samt administratör del av år genererar en positiv avvikelse på lönerna.</p>				

Investeringar

(tkr)	Per 250831	Helårs- prognos	Budget 2025	Avvikelse
Nettoutgifter	479	1 244	2 470	1 226

I samband med årsbokslutet 2024 flyttades budget för utbyte av maskiner på tvätteriet, inköpet gjordes hösten 2024. Budget är baserad på offert.

Inom möbler, inventarier och inredning har inköp av nya lås genomförts till brukare inom hemtjänsten. Låsen är digitala och möjliggör för medarbetare att låsa upp dörren med mobiler. Flertalet av befintliga lås är gamla och började att bytas ut under 2024 och arbetet har fortsatt under 2025 enligt plan. Ett skåp att förvara nycklar hem till brukare har även köpts in till hemtjänsten. Digital utrustning har bytts ut på familjecentralen, den används bland annat vid föräldraskapsutbildningar. Möbler har köpts in till verksamhet inom IFO.

Budget för verksamhetssystem är årligen återkommande. Förvaltningen arbetar med att identifiera behov för att effektivisera sitt arbete men i dagsläget finns inga planerade inköp.

Budget för fordon är årligen återkommande och är ursprungligen tänkt att nyttas vid eventuella utköp av leasingbilar. Ett inköp av cykel med lastmöjligheter är genomfört och används inom rehabiliteringsverksamheten. Budget för sängar och lyftar är årligen återkommande och en säng är inköpt.

Investeringsanalys 2025, tkr			
Projekt	Årsprognos 2025	Budget 2025	Avvikelse budget
Maskiner tvätteri AME	-152	-150	-2
Utbyte av maskiner på tvätteriet, budget är baserad på offert.			
It-teknik äldreård	0	-100	100
Ett förväntat överskott då budget inte var baserad på ett specifikt behov.			
Möbler, inventarier, inredning	-945	-945	0
Inköp av möbler, lås och skåp är genomförda enligt plan. Fler inköp av lås som används hos brukare i hemtjänsten planeras under hösten.			
Verksamhetssystem	-60	-825	765
Inga behov är identifierade för 2025.			
Fordon	-63	-250	187
Inköp av cykel med lastmöjligheter är genomfört, det finns inga fler planerade inköp.			
Sängar och lyftar	-24	-100	76
En säng är inköpt. Det finns inga fler identifierade behov.			
Skrivare	0	-100	100
Inga behov är identifierade för 2025.			

Förväntad utveckling

Demografisk utveckling

Enligt kommunens prognoser förväntas antalet invånare över 80 år i Askersund att öka med cirka 60 % mellan 2021 och 2031, vilket är en betydligt starkare ökning än i riket som helhet. På nationell nivå bedömer SKR att – allt annat lika – behovet av äldreomsorg kan öka med uppemot 33 % fram till 2033, som en direkt effekt av befolkningsutvecklingen. Detta ger en tydlig förklaring till den ökande vårdtyngden och det växande behovet av omställning inom särskilt boende, hemtjänst och funktionsstöd.

Även om effekterna av denna utveckling ännu inte fullt ut märks i Askersunds kommun är det avgörande att socialförvaltningens verksamheter rustar sig redan nu. Den demografiska utvecklingen innebär att behovet av vård och omsorg på sikt kommer att öka markant, vilket kräver långsiktig planering och anpassning av både arbetssätt, kompetensförsörjning och resursfördelning.

I detta arbete kommer digital teknik, AI och annan teknisk utveckling att vara avgörande verktyg för att klara framtidens utmaningar. Digitala lösningar kan bidra till ökad tillgänglighet för brukarna, frigöra tid för personalen till mer kvalificerade insatser och skapa bättre förutsättningar för systematisk uppföljning och planering. Tekniken kan också bidra till en ökad trygghet och delaktighet för brukarna, samtidigt som den stärker rättssäkerheten och kvaliteten i dokumentationen.

Förvaltningen behöver därför prioritera både kompetensutveckling och investeringar i teknik, parallellt med att utveckla strukturer för samverkan och ledning. På så sätt kan organisationen stå väl förberedd för de utmaningar som väntar, och säkerställa att omsorgen även framöver är rättssäker, tillgänglig och hållbar.

I ålderspyramiden till höger visas folkmängden per åldersgrupp och kön. Demografisk försörjningskvot anger hur många fler varje person i åldern 20-64 år i genomsnitt behöver försörja förutom sig själv. Försörjningskvotens förändring över tid visas tydligare på nästa rapport sida.

Välj vilket år och vilka kommuner som skall visas nedan. Väljs inga (eller alla) kommuner visas hela Örebro län.

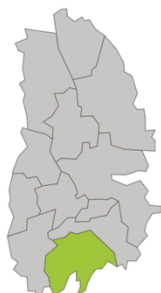
År
2030

Nu visas prognos
för år 2030

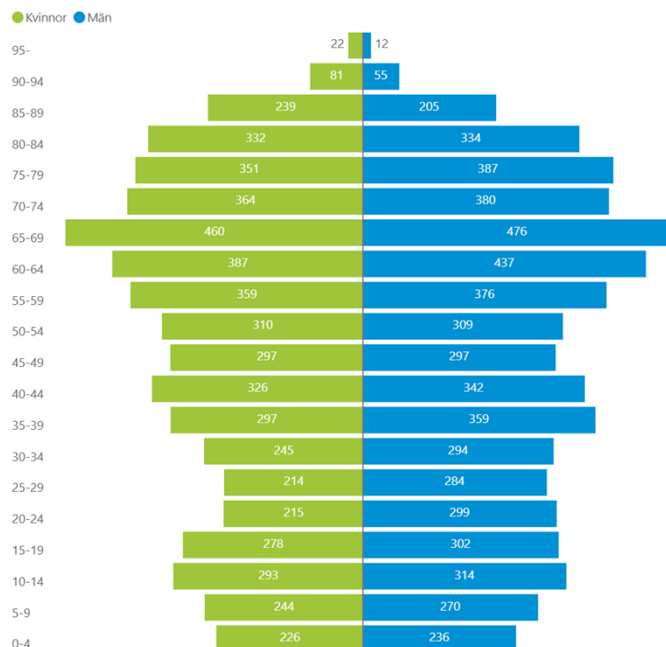
Kommun

- ☐ Markera alla
- ☒ Askersund
- ☐ Degerfors
- ☐ Hallsberg
- ☐ Hällefors
- ☐ Karlskoga
- ☐ Kumla
- ☐ Laxå
- ☐ Lekeberg
- ☐ Lindesberg
- ☐ Ljusnarsberg
- ☐ Nora
- ☐ Örebro

Folkmängd efter kommun

Folkmängd efter ålder och kön

Demografisk försörjningskvot

1,04

Andel 0-19 år

18,8 %

Andel 20-64 år

49,1 %

Andel 65- år

32,1 %

Ålder	Folkmängd	Andel kvinnor
0-17 år	1927	48,2 %
18-29 år	1247	43,3 %
30-44 år	1863	46,6 %
45-64 år	2773	48,8 %
65-79 år	2417	48,6 %
80- år	1279	52,6 %
Totalt	11506	48,1 %

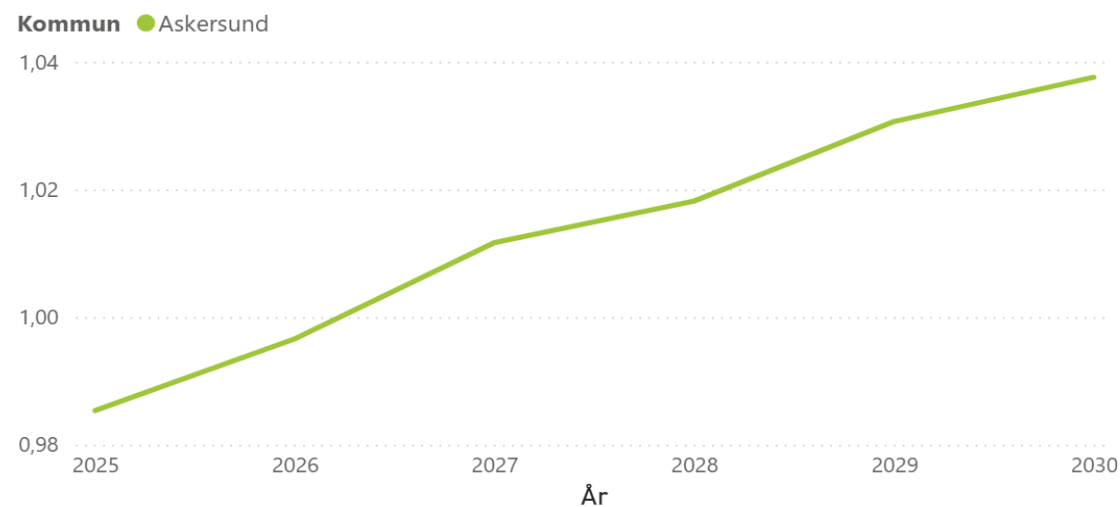
Den demografiska försörjningskvoten beskriver relationen mellan antalet personer i yrkesverksam ålder (20-64 år) och antalet personer som står utanför arbetsför ålder, det vill säga barn/unga (0-19 år) och äldre (65+). En högre försörjningskvot innebär att färre personer i arbetsför ålder behöver försörja fler individer som inte är självförsörjande.

Utvecklingen i Askersunds kommun, liksom i stora delar av landet, visar på en tydlig ökning av andelen äldre i befolkningen samtidigt som andelen i arbetsför ålder inte växer i samma takt. Detta innebär att färre yrkesverksamma ska försörja en växande grupp invånare med behov av vård, omsorg och stöd.

För socialförvaltningen innebär den ökande försörjningskvoten flera utmaningar:

- **Kompetensförsörjning** – färre i arbetsför ålder innebär ökad konkurrens om arbetskraft, särskilt inom vård och omsorg där behovet ökar mest.
- **Ekonomisk hållbarhet** – en mindre andel skattebetalare ska finansiera en större andel välfärdstjänster, vilket ställer krav på effektiv resursanvändning och omställning.
- **Krav på nya arbetssätt** – digitalisering, välfärdsteknik och AI blir avgörande för att frigöra resurser och möta de växande behoven.
- **Behov av förebyggande insatser** – tidiga och förebyggande insatser kan på sikt minska trycket på de mer resurskrävande delarna av välfärden.

Demografisk försörjningskvot

Inom socialförvaltningen pågår ett omfattande analys- och utvecklingsarbete för att möta framtidens behov. Inom vård och omsorg bedöms antalet äldre som är svårt sjuka öka, bland annat till följd av omställningen till nära vård där allt mer avancerad vård ges i hemmet. Detta ställer högre krav på kompetens, särskilt inom undersköterskegruppen, och på en fortsatt utveckling av personcentrerad vård och omsorg. I hemtjänsten fortsätter utvecklingen av resursfördelningsmodellen, som syftar till att skapa en mer rättvis fördelning av insatserna, säkrare tidsuppföljning och bättre förutsättningar för kontinuitet. Modellen ska bidra till en budget i balans och minska underskottet, samtidigt som brukarna får ökad trygghet och delaktighet och personalens arbetsbelastning kan fördelas jämnare. Här blir digitalisering, AI och nya arbetssätt avgörande för att möta en växande vårdtyngd på ett hållbart sätt.

Den nya socialtjänstlagen innebär också ökade krav på en mer tillgänglig och förebyggande äldreomsorg. Ett exempel på detta är utvecklingen av en mottagningsenhet, där invånare snabbare ska kunna få råd, stöd och insatser utan omfattande utredningar. Detta bedöms leda till både förbättrad service för invånarna och ett mer resurseffektivt arbetssätt. Samtidigt innebär lagstiftningen ett behov av förstärkt systematik i dokumentation och uppföljning, vilket förutsätter både utbildningsinsatser och utvecklade rutiner. För hälso- och sjukvårdsenheten innebär utvecklingen ett växande antal patienter med behov av avancerad vård i hemmet. Det ställer krav på en ökad samordning mellan olika yrkesgrupper och en fortsatt kompetensutveckling för att säkerställa en trygg och säker vård. Arbetet med trygg hemgång är här ett konkret exempel på framtidens arbetssätt, som redan utvärderats positivt ur både brukarperspektiv och medarbetarupplevelser.

Individ- och familjeomsorgen befinner sig i en fas av omfattande omställning i och med den nya socialtjänstlagen. Under sommaren 2025 har flera nya verksamheter startats för att skapa en mer tillgänglig socialtjänst. Bland dessa märks ett skolsocialt team i Åsbro, verksamhet med personligt ombud samt ett nytt mottagningsteam som fungerar som ”första linjens socialtjänst”. Dessa satsningar gör det möjligt för invånare att snabbare få stöd utan långa utredningar. Tillgänglighet och tidiga insatser är prioriterade, och samverkan lyfts fram som en avgörande framgångsfaktor. Tidiga och samordnade insatser till barn och unga stärker deras utveckling, förebygger framtida problem och har även ett betydande samhällsekonomiskt värde. Redan 2024 etablerades nya strukturer för samverkan mellan socialförvaltningen, skola, kultur/fritid och folkhälsoteam. Under 2025 har detta bland annat resulterat i nystart av skolsocialt team, vilket ytterligare förstärker det förebyggande arbetet.

Även inom funktionsstöd pågår ett fortsatt utvecklingsarbete med fokus på metodutveckling, kompetenshöjning och delaktighet. Kombinationstjänsterna, där medarbetare delar sin tid mellan rollerna som stödassistent och stödpedagog, förväntas bidra till mer systematiskt metodarbete och stärka det verksamhetsnära stödet. En fortsatt prioriterat område är att stärka kommunikationen och delaktigheten för brukare. Alla medarbetare genomgår därför kompetensutveckling inom alternativ och kompletterande kommunikation (AKK), vilket bedöms ge långsiktiga effekter i form av ökad delaktighet och förbättrad kvalitet i insatserna.

Målgruppen inom funktionsstöd blir successivt äldre, vilket innebär en ökad vårdtyngd både till följd av det naturliga åldrandet och fler komplexa behov. Samtidigt ökar behovet av daglig verksamhet i linje med nationella trender. Lokalförsörjningen är en central fråga framåt, med behov av både nya lokaler för daglig verksamhet och upprustning av befintliga gruppbofästelser för att möta förändrade behov och målgrupper. Sammanfattningsvis står socialförvaltningen inför en situation där kompetensförsörjning, metodutveckling, digitalisering och lokalförsörjning blir avgörande för att möta framtidens krav på ett hållbart sätt.

Ekonomiska förutsättningar

Från och med 2026 och kommande år minskar socialförvaltningens ramförstärkning med två miljoner kronor årligen. Detta innebär att verksamheterna successivt behöver anpassa sig till en stramare ekonomisk ram och samtidigt säkerställa att kvaliteten i insatserna bibehålls. Förvaltningen står därmed inför ett omfattande omställningsarbete där nya arbetssätt, förändrade processer och effektivare resursanvändning blir nödvändiga för att möta behoven inom givna ekonomiska förutsättningar. Utvecklingen ställer höga krav på både ledning och medarbetare, där innovation, digitalisering och ökad samverkan kommer att vara avgörande faktorer för att lyckas. Anpassningen behöver ske stegvis, med fokus på långsiktigt hållbara lösningar som kan möta de växande behoven inom vård, omsorg, funktionsstöd och individ- och familjeomsorg.

En annan utmaning för socialförvaltningen är de statliga bidragen. Även om de möjliggör viktiga satsningar på utveckling och nya verksamheter, är de ofta tillfälliga, begränsade i tid och med kort framförhållning. Detta innebär att nya verksamheter kan behöva startas snabbt, samtidigt som det saknas garantier för långsiktig finansiering. Detta till korta anställningar och utmaningar och för verksamheten innebär det risker då förändringsarbete tar tid och effekter ofta visar sig först på längre sikt. Här krävs både mod och återhållsamhet. Mod, för att våga satsa på utveckling som kan stärka verksamheten och invånarnas tillgång till stöd, och återhållsamhet, för att noggrant pröva vilka satsningar som är möjliga att genomföra utan att äventyra långsiktigheten. Balansen mellan dessa två perspektiv blir avgörande för socialförvaltningens förmåga att utvecklas på ett hållbart sätt.